

Voor alle zwervers een huis: prima, maar niet genoeg Daklozen

Met een huis is een dakloze er niet. Psychische hulp kan ook nodig zijn, en gemeenten moeten niet wijken voor protesten tegen daklozen als buurman.

door Willem van Leeuwen

Deze week werd een belangrijke mijlpaal bereikt bij het oplossen van de hardnekkige dakloosheid waar we anno 2006 in Nederland nog steeds mee te maken hebben. Méér dan tienduizend daklozen tellen we alleen al in de vier grote steden en eigenlijk weet niemand precies hoeveel het er zijn en wat precies hun probleem is.

Wat we wel weten is dat de uitzichtloosheid van velen van hen schrijnend is en een moderne samenleving onwaardig. Wat we ook weten is dat hun aanwezigheid en gedrag voor veel andere stadsbewoners hinderlijk kan zijn. Hoe groter die hinder is, hoe moeilijker het wordt om ooit nog voldoende draagvlak te krijgen voor oplossingen die uitgaan van de zorg voor medemen-

sen die de weg zijn kwijtgeraakt.

Bestuurders die dan met kracht-patsjerij aankomen en beweren dat we 'de Leipo's' niet in de stad moeten hebben krijgen zo de wind mee. Terwijl wat meer compassie betere oplossingen oplevert, zowel voor de daklozen als voor degenen die last van hen hebben.

Uitgeroemd minister van financiën Gerrit Zalm heeft nu de regie bij de vernieuwende aanpak. Blijkbaar hadden we hem en zijn rekenmeesters nodig om te gaan begrijpen dat de hulpverlening aan deze groep een stuk effectiever en efficiënter kan als de klant centraal wordt gesteld en maatschappelijke organisaties zoals woningcorporaties en instellingen voor opvang en geestelijke gezondheidszorg zich rond die vraag organiseren.

Woningcorporaties staan klaar om de huisvesting van alle daklozen in Nederland te regelen en in veel plaatsen zijn we al een heel eind op weg. Corporaties willen met partners die zorg en begeleiding bieden harde afspraken maken. Want het heeft geen zin om deze mensen alleen te huisvesten en ze dan verder aan hun lot over te laten. Dat is een retourtje naar de straat.

Dat moet veranderen. Daklozen krijgen een passend dak boven hun

nootd en de steun die nodig is om daar goed gebruik van te blijven maken. We gaan nog zwaarder inzetten op het voorkomen van huisuitzettingen, waarmee nieuwe dakloosheid ontstaat. Corporaties doen dat al, want we zijn huisvesters, geen huisuitzetter. Maar wij kunnen de schuldenproblematiek niet alleen aan.

Met ruim 200 000 huuraanmaningen per maand voor onze 2,5 miljoen huishoudens zouden er gemakkelijk veel méér ongelukken kunnen gebeuren dan de huidige 700 ontruiming. Maar het zijn er nog 700 te veel. De capaciteit van de schuldhulpverlening schiet hier ernstig te kort. Corporaties maken mee dat iemand gedwongen zijn huis moet verlaten vanwege oplopende huurschuld, terwijl die op dat moment nog zés maanden op de wachtlijst voor schuldsanering te gaan heeft. Gelukkig hebben de wethouders van de grote steden dat probleem onderkend en afgesproken dat wachtlijsten voor de schuldhulpverlening onacceptabel zijn.

Daarmee zijn we niet van alle ontruiming af. Mensen die hun omgeving ernstig overlast bezorgen en dat ook na waarschuwingen blijven doen, vliegen er bij de corporaties zonder pardon uit – uiteraard pas nadat de rechter dat heeft toege-

staan. Maar bij mensen die bijvoorbeeld door psychische problemen de regie over hun eigen leven kwijt zijn, moet eerst hulp ingeschakeld worden. Corporaties die zo iets signaleren moeten erop kunnen rekenen dat er snel en effectief zorg geboden wordt, misschien in de woning, maar misschien ook wel ergens anders. Zulke zorgnetwerken moeten er dan wel zijn.

Gemeenten nemen hier de regie en maken productieafspraken met zorgaanbieders en woningcorporaties. Om die afspraken hard te maken zullen we elkaar soms nog stevig de nieren moeten proeven. Prima als corporaties gevraagd wordt om voldoende huisvesting voor deze doelgroep te realiseren. Het antwoord zal bevestigend zijn. Maar de gemeente moet er dan wel voor zorgen dat er een bestemmingsplan komt dat die functie mogelijk maakt. Voorwaarde is ook dat gemeenten niet onmiddellijk door de knieën gaan als er iemand begint te piepen dat hij dat niet in zijn buurt wil hebben. Als we zo de komende tijd zaken kunnen doen, staan de woningcorporaties in Nederland vierkant achter dit plan.

Willem van Leeuwen is voorzitter van Aedes, vereniging van woningcorporaties.